

Istebna wspomina Jana Łyska

Data publikacji: 5.11.2020 15:50

Istebna w 105. Rocznicę śmierci wspomina Jana Łyska – nauczyciela, działacza kulturalno-oświatowego, poetę i współzałożyciela Legionu Śląskiego, urodzonego w Jaworzynce.

Jan Łysek/ zdjęcie ze strony GOK Istebna

Jan Łysek to postać silnie związana ze Śląskiem Cieszyńskim. To tutaj pobierał naukę, a następnie uczył, podejmował działania społeczne i kulturalne, a także tworzył swoje dzieła - ***Dał się poznać jako utalentowany pisarz, wykazujący szczególne zainteresowanie dramatem. Debiutował pod pseudonimem Jan Obuszek gwarowym monologiem w „Zaraniu śląskim” (1907 nr 1). Na jego łamach ogłaszał monologi (1912), artykuł o stroju góralskim (1908), dramaty: Jasiyń (1909 nr 2), Dusza ziemi (1909 nr 4), Śpiący zastęp (sztuka dla dzieci oparta na podaniu ludowym, 1910 nr 3/4) oraz poemat Wakacyjne pieśni (1910 nr 1-2). Dramat Śpiący rycerze wydał osobno w roku 1914 w Cieszynie. Twórczość Łyska inspirowana była pisarzami Młodej Polski, w szczególności zaś dziełami Wyspiańskiego. Pisał w języku literackim i w gwarze. Kazimierz Nitsch nazywał go „Śląskim Tetmajerem”*** – wyjaśnia Gminny Ośrodek Kultury w Istebnej.

Łysek urodził się 5 VII 1887 roku w Jaworzynce „U Klimka”. Ukończył seminarium nauczycielskie w Cieszynie w 1908 r. Pracował w szkołach ludowych w Datyniach Dolnych (1908-1910), Suchej Średniej (1910-1911) oraz jako kierownik szkoły ludowej w Jaworzu (1911-1914). Brał czynny udział w polskim życiu kulturalnym i społecznym Śląska Cieszyńskiego. Tutaj również został upamiętniony – m.in. dał nazwę Alei w Cieszynie (Aleja Jana Łyska w Cieszynie biegnie wzdłuż Olzy, przy basenie miejskim).

Jan Łysek to jednak nie tylko działacz społeczny i kulturalny. Uznawany jest za współzałożyciela Legionu Śląskiego w stopniu kapitana Legionów Polskich. Brał udział w licznych walkach. Zginął Dokładnie 105 lat temu, 5 listopada 1915 r. w bitwie pod Kostuchnowką.

